

Бібліографія: *Александрова, В.О., Тимошенко, В.Г.* Амортизація як джерело оновлення основних засобів підприємства / *В.О. Александрова, В.Г. Тимошенко* // Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2020 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. Т. 1 : Труди XVI-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2020» 2-4 грудня 2020 р. – 2020. С. 52–56

БРИК С.В., к.е.н., доц., каф. Економічного аналізу та обліку, НТУ «ХПІ»

ЮХНО А.К., студент, НТУ ХПІ

ВИЗНАННЯ ДОХОДУ ЗГІДНО МСФЗ 15: НЮАНСИ ВИЗНАЧЕННЯ

Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами» замінив попередні МСБО 18 «Дохід» та МСБО 11 «Будівельні контракти».

Головною метою МСФЗ 15 є встановлення принципів, які застосовуються при складанні фінансової звітності: про характер, суми, час виникнення і невизначеність доходів від звичайної діяльності та грошових потоків, які виникають в результаті договору з клієнтом.

Основний принцип МСФЗ 15 вимагає визнавати дохід у сумі компенсації, право на яку підприємство очікує отримати в обмін на передачу клієнтам обіцяних товарів або послуг [1].

МСФЗ 15 визначає наступну модель визнання доходу:

1. Ідентифікація договору з клієнтом.

Договір з клієнтом повинен одночасно відповідати наступним критеріям:

- сторони затвердили договір і готові виконувати свої зобов'язання;
- права кожної сторони на товари або послуги, які будуть передані, і умови їх оплати можна ідентифікувати;
- договір має комерційну сутність;
- висока ймовірність отримання компенсації, на яку підприємство буде мати право в обмін на товари / послуги, які будуть передані клієнтові [2].

2. Визначення обов'язків до виконання по договору.

Обов'язки до виконання розглядають кожну обіцянку передати клієнту товари або послуги (або їхню сукупність), які є

відмітними; або серію відмітних товарів / послуг, які є практично однаковими і передаються клієнту за однаковою схемою [3].

3. Визначення ціни операції.

Ціна операції - це сума компенсації, на яку підприємство очікує отримати право в обмін на передачу клієнту обіцяних товарів або послуг. Виняток становлять суми, зібрані від імені третіх осіб.

Визначаючи ціну операції, враховують вплив наступних факторів: змінну компенсацію і її обмеження; наявність в договорі значного компонента фінансування; негрошову компенсацію; компенсацію, що підлягає виплаті клієнтові [4].

4. Розподіл ціни операції на обов'язки до виконання.

Ціну операції розподіляють на кожен обов'язок до виконання в сумі, яка відображає суму компенсації, на яку підприємство очікує отримати право в обмін на передачу обіцяних товарів або послуг клієнту.

Ціна відокремленої продажу - це ціна, за якою підприємство продало б покупцеві обіцяний товар або послугу окремо [5].

5. Визнання доходу (виручки) в певний момент часу або на протязі періоду.

Дохід по МСФО 15 визнається або в певний момент часу (в момент передачі контролю), тобто одномоментно після повного виконання обов'язків; або протягом періоду виконання обов'язку (виходячи зі ступеня завершеності її виконання).

Підприємство визнає дохід від звичайної діяльності, коли (або в міру того, як) воно виконує обов'язок до виконання шляхом передачі обіцяного товару або послуги клієнту. Товар вважають переданим, коли (або в міру того, як) клієнт отримує над ним контроль [6].

Список літератури:

1. МСФЗ 15 Дохід від договорів з клієнтами [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf;
2. **Казанова М.** Ідентифікація договору з клієнтом // Податки та бухгалтерія – 2019. - №91;
3. **Сумцова О.** Визначення обов'язків до виконання // Податки та бухгалтерія – 2019. - №91;
4. **Казанова М.** Визначення ціни операції // Податки та бухгалтерія – 2019. - №91;
5. **Казанова М.** Розподіл ціни операції // Податки та бухгалтерія – 2019. - №91;
6. **Сумцова О.** Визнання доходу (виручки) // Податки та бухгалтерія – 2019. - №91.

Бібліографія: Брік, С.В., Юхно, Л.К. Визнання доходу згідно МСФЗ 15:

нюанси визначення / **С.В. Брік, Л.К. Юхно** // Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ «ХПІ» за 2020 рік в 2 т. – Харків : НТУ «ХПІ», 2020. Т. 1 : Труди XVI-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2020» 2-4 грудня 2020 р. – 2020. С. 56–58

ДАВИДЮК Т.В., д.е.н., проф., каф. Економічного аналізу та обліку, НТУ «ХПІ»

ПРИНЦИПИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Незважаючи на те, що кожне підприємство відображає господарські операції в бухгалтерському обліку, формує фінансову звітність, власникам, для ефективної організації діяльності компанії потрібна максимально повна інформація. Тому питання щодо розробки та впровадження управлінського обліку є актуальним, проте компанії потрібно докласти чимало зусиль та витратити час, хоча ефект може бути видний не відразу.

Основним продуктом управлінського обліку є інформація й саме до неї висувається багато вимог, оскільки керівництво компанії, не маючи всієї необхідної інформації, не зможе ухвалювати зважених управлінських рішень, однак якщо інформації дуже багато, то йому важко виділити ті дані, які впливають на розвиток компанії [1].

Типовим для багатьох компаній є випадок, коли одні й ті ж дані (наприклад, по одній господарській операції), що надходять із різних структурних підрозділів, можуть містити різні цифри, тому що кожний підрозділ збирає інформацію під свої потреби. Тому основним завданням, яке стоїть перед управлінським обліком – звірка даних, що надходять від різних підрозділах, щоб фінансово-економічна служба розуміла, чиї показники вона може використовувати в управлінському обліку.

Виникає часто й питання із приводу того, хто повинен займатися управлінським обліком на підприємстві: фінансово-економічна служба або ж усередині кожного підрозділу компанії призначити співробітника, визначивши йому повноваження й відповідальність залежно від об'єктів управлінського обліку й бізнес-процесів, у яких задіяний підрозділ? Вважаємо, що найбільш правильним варіантом для компанії буде створення